

V mýtickém lese Golestánu

NEJSTARŠÍ NÁRODNÍ PARK V ÍRÁNU

Golestán znamená persky růžová zahrada, krajina rajska, vysněná. Skutečně tak zdejší končiny působí po stovkách kilometrů cesty pouští a vyprahlými horami. NP Golestán je prastarým hvozdem a největším kusem lesa v Íránu vůbec.

Národní park na severovýchodě Íránu dostal symbolický název. Symbolická, až mýtická je i zdejší krajina. O idylickém Golestánu, vysněné krajině dávnověku, píší středověcí lyrici Sádí či Háfez, stejně se jmenuje proslulý šáhův palác v Teheránu. Byť se Golestánský les (Džangale Golestán) podobá lesu středoevropskému, vše, co tu roste, působí mohutněji, drsněji, úctyhodněji a nadčasověji.

Ve stínu staletých stromů

V knize z 11. století líčí arabský cestovatel cestu z Mašhadu do Rej, hlavního města tehdejší Persie: „*Šel jsem po celý čas ve stínu staletých stromů...*“ Měl na mysli právě tento obrovský les. Pocit lesa nezměrného stáří, netknutého lidskou rukou, tady zůstal a je asi tím hlavním, čím národní park ohromuje. Temný a neprostupný hvozď plný zvěře s vsudypřítomným pachem divočáků a vůbec divočiny téměř vzbuzuje strach. Věkovité kmeny stromů nesou stopy medvě-

dích drápů, vlajky lišejníků obemkají dubové větve, což v stálém šeru vyvolává nejružnější asociace. Na íránské poměry zde panuje mimořádné vlhko. Ostatně ještě donedávna bylo místo stížené mraky komárů zamořené malárií.

Poslední útočiště kaspického tygra

Nejvýchodnější výběžek kaspického (hyrkánského) pralesa pokrývá velmi členité území: táhlé hřbety, jež se prudce zvedají nad okraj Kaspické nížiny, střídají hluboká údolí a strmé rokliny.

Díky mimořádné atraktivitě a biologické hodnotě zařazují NP často do programu íránské cestovní kanceláře specializované na ekoturistiku. Národním parkem se stal Golestán jako první přírodní lokalita v Íránu. Ochrany požíval už za kadžárovských šáhů v 19. století, byť jako exkluzivní honitba.

Golestánský les býval posledním útočištěm tygra v západní Asii. O legendárním „hyrkánském tygrovi“ se zmiňoval dokonce Shakespeare. Prokazatelně poslední kaspický tygr byl uloven v polovině 30. let minulého století (vzácnou trofej opatrují v muzeu v Darabádu), nicméně pozorován byl druh poté ještě několikrát, naposledy o čtyřicet let později.

Přehledka fauny

Dnes na rozloze 1080 km² žije sto čtyřicet medvědů, padesát levhartů (zastoupen je i rys a další druhy středně velkých koček), stovky šakalů a několik smeček vlků. Pro

čtyři tisíce divočáků představuje prales ideální biotop s kvantou žaludů, bukvic a dalších plodů. Ke kopytníkům patří stovky až tisíce divokých ovců, jelenů východních a menších maralů, kozorožců, divokých muflonů či gazel. Zatímco jinde zvěř zdecimoval

FOTO: JIŘÍ SLADKÝ

Vítejte v Národním parku Golestán.

nekontrolovaný lov, tady jí statut NP zajistil útočiště. Její populace vzrůstá a šíří se i do okolí parku, třeba početné druhy orlů a supů. Zvlášť supy hnědé pastevci obviňují z únosů jehňat či dokonce malých dětí. Neprávem. Mrchožrouti se zmocňují převážně želv, které z výšky shazují na skály, aby se dostali pod krunýř. Podle legendy se tento dravec stal osudným antickému dramatikovi Aischylovi, když jeho holou hlavu zaměnil za skálu a upustil na ni želvu. ■

JIŘÍ SLADKÝ

Informace

NP Golestán se rozkládá na pomezí tří provincií – Chorásán, Semnán a stejnojmenné Golestán. Noční autobus z Teheránu je asi nejvhodnější způsob, jak se dostat do provinčního hlavního města Gorgánu. Zbývajících 150 km lze překonat minibusy nebo savi, mezi městským taxíkem. Na západním okraji parku působí sídlo správy NP a vědecká základna, která může posloužit i jako informační centrum.